

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

ORDIN
Nr. _____ din “___” _____ 2020
mun. Chișinău

**Cu privire la aprobarea
completărilor ce se operează în
anexă la Ordinul nr.119/2020**

ÎNREGISTRAT
Ministerul Justiției al RM
nr. _____ din ____ octombrie 2020
Ministru _____ Fadei
NAGACEVSCHI

În temeiul art. 46 alin. (1) și (3) din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.95-104, art.189),

ORDON:

1. Se aprobă conform anexei, completările ce se operează în anexă la Ordinul nr. 119 din 02.07.2020 cu privire la aprobarea reglementării aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă (*în continuare RAC-RAASEAC*)”, se anexează.

2. Punctul 33 din RAC-RAASEAC se expune în următoarea redacție: „33. Sistemul de clasificare a riscurilor care permite organizațiilor și autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile să clasifice evenimentele din punctul de vedere al riscului se regăsește în Anexa 9.”.

3. Punctul 95 din RAC-RAASEAC se expune în următoarea redacție: „95. Formularul de raportare ce urmează a fi completat în temeiul prezentului Regulament se regăsește în Anexa 10.”

4. Controlul asupra executării prezentului Ordin se atribuie Secretarului de stat pe domeniu.

Ministru

Serghei RAILEAN

**Sistemul de clasificare a riscurilor evenimentelor raportate în conformitate
cu „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu
privire la evenimentele de aviație civilă”.**

**ETAPA 1
Stabilirea contextului**

Primul pas al procesului de management al riscului este stabilirea termenilor de referință ai evaluării. Aceasta stabilește parametrii în limitele cărora sunt aplicate celelalte etape ale procesului și stabilește baza pentru decizia în privința riscului ce trebuie luată. Acest pas presupune, de asemenea:

1. Definirea problemei/descrierea schimbărilor;
2. Identificarea părților interesate interne și externe;
3. Dimensionarea discuției – cât de mult, cât de mari (bani, oameni, avioane, etc.);
4. Determinarea ratingului consecințelor relevante pentru această evaluare.

Întrebări – cheie la stabilirea contextului

1. Care este politica, programul, procesul sau activitatea?
2. Care sunt rezultatele așteptate majore?
3. Care sunt valorile materiale?
4. Care sunt principalele amenințări și oportunități pe care le prezintă politica, programul, procesul sau activitatea?
5. Care sunt punctele sale forte și punctele slabe?
6. Cine sunt persoanele interesate?
7. Care sunt factorii semnificativi din mediul intern și extern ai organizației?

NOTĂ: Luați în considerare, de asemenea, contextul mai larg în care există politica, programul, procesul sau activitatea. Acest lucru poate include factorii economici, geografici, politici, de mediu, sociali și tehnologici care pot influența politica, programul, procesul sau activitatea.

8. Problemele ce au fost identificate la revizuirile anterioare?

Este vital să avem o imagine clară a scopurilor și obiectivelor de politică, program, proces sau activitate pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a semnificației sale pentru organizație.

Înțelegerea semnificației pentru organizație

Care este semnificația strategică, operațională și tactică a politicii, programului, procesului sau activității?

Primul pas în înțelegerea importanței unei politici, program, proces sau activitate în ceea ce privește contribuția sa la obiectivele de nivel superior ale organizației este înțelegerea fundamentală a tuturor aspectelor ale tuturor operațiunilor. Contextul este format atât din mediul în care există riscul cât și factorii care pot influența modul în care politica, programul, procesul sau activitatea se desfășoară.

Pentru a stabili contextul, este necesar de a avea o înțelegere clară a:

1. Organizației;
2. Activității de bază sau a operațiunilor;
3. Mediile interne și externe, în care organizația își desfășoară activitatea;
4. Cum riscul sau riscurile sunt susceptibile de a avea impact asupra organizației.

Stabilirea părților interesate

Cine are un interes în politica, programul, procesul sau activitatea dată?

Părțile interesate sunt „acele persoane și organizații care pot afecta, fi afectate de, sau se percep pe ei înșiși de a fi afectate de o decizie sau o activitate în timpul procesului de management a riscurilor”.

ETAPA 2

Identificarea pericolelor

NOTĂ: Acest pas caută să identifice riscurile care urmează să fie gestionate. Identificarea cuprinzătoare utilizând un proces bine structurat sistematic este critică, deoarece un risc potențial care nu este identificat la această etapă este exclus de la analiza ulterioară. Identificarea trebuie să includă toate riscurile indiferent dacă sunt sau nu sunt sub controlul organizației.

Acest pas presupune:

1. Ce se poate întâmpla – se identifică și se formează o listă care urmează să fie gestionate;
2. Cum se poate întâmpla – se ia în considerare posibilele cauze și scenarii.

Ce este un pericol?

Un pericol este o situație sau condiție care, dacă sunt lăsate necontrolate, ar putea duce la un efect sau rezultat negativ. Un pericol nu este rezultatul negativ (sau incidentul sau accidentul) în sine.

Care pericole trebuie să fie incluse?

Pericolele trebuie să fie identificate pentru toate aspectele contextului identificat la etapa precedentă. Pericolele neidentificate pot reprezenta o amenințare majoră pentru orice organizație. Este important să se asigure că cea mai largă gamă de pericole sunt identificate. Pericolele ar trebui să fie identificate în rândul tuturor aspectelor ale următoarelor domenii:

1. Sarcini de operare. De exemplu, pentru operațiunile de zbor vor fi incluse toate activitățile personalului implicat în aeroporturi, de întreținere tehnică, de deservire la sol, echipajul de zbor, echipajul de cabină și ATC, în toate fazele de zbor (de la pregătirea de zbor până la aterizare);

2. Mediul de lucru, inclusiv vremea, constrângerile la locul de muncă (zgomot, presiunea de timp, volumul traficului), manuale și proceduri (exactitatea, integralitatea, actualitatea, ușurința de utilizare, inclusiv lizibilitatea și accesibilitatea fizică, și nivelul de cunoaștere a limbii engleze ale forței de muncă), familiarizarea cu echipamente, procese și activități, nivelurile de supraveghere, diferențe culturale și probleme de securitate și de formare profesională.

3. Condițiile stabilite la nivel organizațional, inclusiv design-ul procedurilor scrise, de formare, de proprietate, instalații și echipamente, managementul resurselor (inclusiv stabilirea turelor sau orele suplimentare și probleme legate de oboseală), procedurile formale și informale de comunicare, calitatea de informații, materiale și piese de schimb furnizate.

Metode posibile de identificare a pericolelor.

1. Brainstorming;
2. Interviuri;
3. Discuțiile de grup;
4. Experiența personală sau experiența anterioară a organizației;
5. Audhuri sau inspecții fizice;
6. Sondaje sau chestionare;
7. Examinarea experienței locale sau mondiale;
8. Istoria și analizele eșecurilor anterioare;
9. Analize de scenarii;
10. Analize de degradare a structurii de lucru;
11. Modelarea operațională.

Validarea pericolelor

Odată ce un set de pericole a fost identificat, este important ca întregul grup de lucru (GL sau GL mixt) implicați în evaluarea riscurilor să fie de acord că fiecare pericol este valabil în ceea ce privește contextul identificat la Etapa 1, și că fiecare pericol, de fapt există. Parte a acestui proces este de asemenea determinarea dacă pericolele diferit etichetate sunt, de fapt, același lucru și astfel pot fi grupate împreună sub aceeași etichetă.

ETAPA 3

Analiza și evaluarea riscurilor

Această etapă implică evaluarea nivelului de risc asociat cu fiecare pericol identificat și validat la Etapa 2. Riscul este evaluat prin combinarea consecințelor potențiale ale pericolului și probabilitatea că aceste consecințe vor avea loc.

Evaluarea măsurilor de protecție existente

1. Identificarea măsurilor de protecție existente care vor oferi o anumită protecție împotriva acestui pericol. Măsurile de protecție sunt barierele puse în aplicare pentru a proteja un sistem de eșec. Exemple ale măsurilor de protecție includ proceduri sigure de lucru, echipament individual de protecție și dispozitive electronice de avertizare, cum ar fi TCAS și GPWS.

2. Evaluarea riscului asociat cu fiecare pericol, luând în considerare măsurile de protecție existente care sunt aplicabile pericolului care este evaluat. Dacă, de exemplu, o procedură care se preconizează de a fi schimbată este evaluată și există deja un curs de formare care va oferi o anumită protecție împotriva pericolelor luate în considerare, atunci acest lucru trebuie luat în considerare la evaluarea consecințelor și probabilitatea lor.

3. Evaluarea eficacității măsurilor de protecție existente. Aceasta oferă o bază pentru a considera consecințele și probabilitatea asociată cu pericolul în cauză.

Determinarea consecințelor

Pentru fiecare pericol identificat la Etapa 2, este necesar să se determine cea mai rea consecință fezabilă. Ulterior acestei consecințe trebuie să-i fie atribuit calificativul respectiv de probabilitate. Acest lucru se realizează prin:

1. Descrierea celui mai rău scenariu posibil. Adică un scenariu care ar putea rezulta din pericolul în curs de evaluare și care reprezintă cel mai nedorit rezultat. Este important ca această evaluare să se bazeze pe o situație care este considerată fezabilă. În timp ce ar putea fi posibil să se identifice o succesiune de evenimente, eventual independente, implicând multiple eșecuri, ceea ce ar putea duce la un rezultat sever, aceasta nu ar fi o bază utilă pentru analiză, cu excepția cazului când succesiunea de evenimente este fezabilă prin combinarea lor. Pentru o mare majoritate a pericolelor, este mult mai realist descrierea unui scenariu în care pericolul duce direct la rezultate negative, dar nu severe;

2. Consecinței i se atribuie un calificativ de probabilitate utilizând scara de mai jos în absența oricărei acțiuni corective suplimentare, dar ținând cont de măsurile de protecție existente și eficiența acestora.

Consecința unui risc este evaluată folosind o scara de cinci puncte. Există două standarde de măsurare utilizate în această evaluare:

1. Leziuni (pentru angajați, contractori, vizitatori și pentru public);

2. Financiar (de exemplu, costul și nivelul prejudiciului adus facilităților, cum ar fi proprietatea și echipamentul).

Trebuie să fie utilizată măsurarea, care duce la cele mai grave consecințe fezabile pentru pericol, orice categorii care au ca rezultat o consecință mai puțin severă trebuie ignorate. De exemplu, un incident care ar putea duce practic la peste 20 milioane de dolari daune de proprietate sau echipamente, dar nu și victime, va fi evaluat ca "sever" și nu "catastrofal".

Atribuirea calificativelor de probabilitate

Următorul pas implică atribuirea unui calificativ de probabilitate pentru consecință dintre următoarele acțiuni:

1. Sigur – este de așteptat că va avea loc;
2. Probabil – va avea loc în cele mai multe cazuri;
3. Verosimil – va avea loc în anumite circumstanțe;
4. Puțin probabil – ar putea avea loc în anumite circumstanțe;
5. Rar- ar putea să apară, dar numai în circumstanțe excepționale.

La atribuirea calificativului de probabilitate este necesar să se evalueze probabilitatea că Consecința (identificata în Etapa 3) va avea loc, având în vedere măsurile de protecție existente și eficacitatea acestor măsuri de protecție/apărare.

NOTĂ: calificativul de probabilitate se atribuie pentru consecință și nu pentru probabilitatea de pericol.

Evaluarea nivelurilor de risc

Nivelul de risc atribuit unui pericol este determinat în matricea următoare, care, ia în considerare consecințele potențiale ale pericolului și probabilitatea că aceste consecințe vor avea loc.

Probabilitatea riscului	Severitatea riscului				
	A (Persoane – fatalități, Bunuri – extensive)	B (Persoane – traumatizări serioase, Bunuri – majore)	C (Persoane – traumatizări medii, Bunuri – importante)	D (Persoane – traumatizări ușoare, Bunuri – minore)	E (Persoane – traumatizări minore, Bunuri - neglijabile)
Sigur 5	5A (R)	5B (R)	5C (R)	5D (M)	5E (M)
Probabil 4	4A (R)	4B (R)	4C (M)	4D (M)	4E (M)
Verosimil 3	3A (R)	3B (M)	3C (M)	3D (M)	3E (S)
Puțin probabil 2	2A (M)	2B (M)	2C (M)	2D (S)	2E (S)

Rar 1	1A (M)	1B (S)	1C (S)	1D (S)	1E (S)
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Nivelul riscului:

(R) – ridicat;

(M) – mediu;

(S) – scăzut.

FORMULAR DE RAPORTARE
a evenimentelor de aviație civilă

☐ OBLIGATORIE	☐ VOLUNTARĂ	☐ CONFIDENȚIALĂ
---	---	---

Câmpurile de date trebuie completate cu informațiile solicitate. În cazul în care nu există posibilitatea includerii acestor informații, câmpul de date poate fi completat cu valoarea „necunoscut”. Cu toate acestea, pentru a se asigura că sunt transmise informațiile corespunzătoare, ar trebui să se evite, în măsura posibilului, utilizarea valorii „necunoscut”.

CÂMPURI DE DATE OBLIGATORII

1. Titlu	
Data și locul evenimentului	
2. Data UTC	
3. Statul/Zona	
4. Locul	
Clasificare	
5. Clasa evenimentului	☐ Accident ☐ Incident grav ☐ Incident ☐ Fără afectarea siguranței ☐ Nedeterminat
6. Categoria evenimentului (conform taxonomiei ICAO ADREP)	
Relatarea evenimentului	
7. Limba relatării	
8. Relatarea	

9. Tipul evenimentului	☐ Operare aeronavă (se vor completa obligatoriu punctele 11-24) ☐ ATM (se vor completa obligatoriu punctele 25-30) ☐ Aerodrom (se vor completa obligatoriu punctele 31-32) ☐ Altul _____
10. Clasificarea in funcție de risc	

CÂMPURI DE DATE SPECIFICE OBLIGATORII

Date legate de aeronavă	
Identificarea aeronavei	
11. Statul de înmatriculare	
12. Marcă/model/serie	
13. Numărul de serie al aeronavei	
14. Numărul de înmatriculare al aeronavei	
15. Indicativ de apel	
Operarea aeronavei	
16. Operator	
17. Tipul de operare	
Descrierea aeronavei	
18. Categoria aeronavei	
19. Tipul de propulsie	
20. Grupa de masă	
Jurnal de zbor	
21. Ultimul punct de plecare	
22. Destinația planificată	
23. Faza de zbor	
Vremea	

24. Condițiile meteorologice relevante	
--	--

Date privind serviciile de navigație aeriană	
Legătura cu ATM	
25. Contribuția ATM	
26. Capacitatea de a oferi servicii afectată (efect asupra serviciului ATM)	
27. Numele de unitate ATS	
Spațiul aerian	
28. Tipul de spațiu aerian	
29. Clasa de spațiu aerian	
30. Denumirea FIR/UIR	

Date legate de aerodrom	
31. Indicator de localizare (ICAO)	
32. Localizarea pe aerodrom	

Date privind avarierea aeronavei sau vătămarea persoanelor	
Gravitatea	
33. Daunele cele mai severe	
34. Nivelul de vătămare	
Vătămări suferite de persoane	
35. Numărul vătămarilor la sol (mortale, grave, minore)	
36. Numărul vătămarilor în aeronavă (mortale, grave, minore)	

Date cu privire la raportor

Organizația raportoare	
Raportor	Nume, prenume: Funcție: Date de contact:
Data	Semnătura